

Vesna Vlašić

DOI: <https://dx.doi.org/10.21857/94kl4ceoqm>
Izlaganje sa znanstvenog skupa
Rukopis prihvaćen za tisak: 24.11.2025.

POŽEŠKA SVJETLA POZORNICE

Sažetak

U Požegi, gradu bogate kulturne povijesti, davno su upaljena kazališna svjetla. Podatci o počecima kazališne umjetnosti u „Slavonskoj Ateni“ datiraju iz 1715. godine, kada su prvu predstavu održali učenici i profesori požeške Gimnazije u dvorištu isusovačkog samostana. Na repertoaru gimnazijskog kazališta od 1729. do 1772. bilo je, kako navodi Tomo Matić, 58 drama. Podataka o kazališnom životu Požege do prve polovice 19. stoljeća nema mnogo, a 1879. godine počinje djelovati Dobrovoljno kazališno društvo. Krajem 19. i početkom 20. stoljeća u Požegi gostuju putujuća kazališta. Zabilježeni su i dolasci tadašnjih glumačkih diva Marije Ružička Strozzi te Ljerke Šram. Razdoblje kazališne djelatnosti druge polovice 19. i početka 20. stoljeća u Požegi (repertoar, glumci, gostovanja, pozornica) istražiti će se putem tadašnjih tiskovina, gimnazijskih oglasnica te dnevnčkih zapisa Franje Cirakija.

Ključne riječi: Dobrovoljno kazališno društvo, kazališna djelatnost prve polovice 19. i početka 20. stoljeća, gimnazijske oglasnice

Požeška kazališna svjetla zasjala su još u 18. stoljeću, kako saznajemo iz zapisa Tome Matića, požeškog gimnazijalca i kolegijaša. Prvu kazališnu predstavu izveli su požeški gimnazijalci 27. kolovoza 1715. godine u dvorištu isusovačkog samostana, a naziv drame je nepoznat. Pozornica je bila napravljena od dasaka i šatorskog platna. U predstavi su, osim učenika glumaca, sudjelovala i dva guslača. Predstava je oglašavana tako da je publiku dopodne usmeno pozivao isusovac, a u poslijepodnevnim satima, nakon nastave, učenici koji su u predstavi glumili. U isusovačkim analima zapisano je kako je publika predstavom bila oduševljena. Predstava je bila na latinskom jeziku koji je u to vrijeme bio i jezik školskih udžbenika. Nije neobično da se taj događaj dogodio pod okriljem isusovaca jer poznato je kako su isusovci uprizorenja s religioznom tematikom smatrali iznimno značajnima u odgoju mladih. Bilježi se kako je na repertoaru gimnazijskih kolegijaša od 1729. do 1772. bilo, kako navodi Tomo Matić, 58 drama. Igrali su se tekstovi na latinskom jeziku, a 1734. godine zapisano je kako su požeški gimnazijalci na Veliki četvrtak prikazali *Muku spasiteljevu* na hrvatskom jeziku. Predstava se igrala na pozornici koja je podignuta ispred glavnog oltara u crkvi sv. Lovre koja se nalazi uz zgradu Kolegija i u kojoj su

kolegijaši prisustvovali vjerskim obredima. Kao iznimno uspješna školska predstava spominje se 1723. godine *Ephemum ob puerile delictum graviter a Deo castigatum*, a zanimljivo je kako su, između ostalih, glumili Franjo barun Trenk i njegov brat, obojica učenici Gimnazije. Gimnazijalci su drame igrali u zgradi Gimnazije, gdje su u prostranoj dvorani isusovci podigli pozornicu. Na školskoj gimnazijskoj pozornici 1765. prvi puta se igralo na hrvatskom jeziku *Sedeciam*. Podatci kažu kako je na hrvatskom jeziku 1768. izvedena drama čiji naziv nije poznat, 1769. *Poena neglecti missae sacrifici (Kazna za zanemareno masovno žrtvovanje)*, 1771. *Avarus (Pohlepna)* i 1772. *Eremicola*. Kako podataka o kazališnom životu Požege do prve polovice 19. stoljeća nema mnogo, pokušat ću rekonstruirati kazališni život kroz dokumente Gimnazije i požeškog Kolegija, odnosno nadbiskupskog orfanotorija. Te dvije ustanove bile su povezane tako što su najbolji učenici iz Kolegija pohađali Gimnaziju, a neki od profesora radili su u obje ustanove. Priredbe na kojima su se predstave igrale priređivale su se uglavnom na kraju školske godine, a osim učenika, u gledateljstvu su bili i građani Požege. Priredbe su se često znale održavati u dvorištu Kolegija ili na prostoru ispred zgrade. Gimnaziju i Kolegij su osnovali isusovci, a nakon njih dolaze pavlini, pa zatim franjevci. Nakon isusovaca više se pažnje posvećivalo prirodnim znanostima, ali kontinuitet kazališnog života u školi i Kolegiju nije prekinut. Učenici su predstave igrali na školskim i različitim vjerskim svečanostima. Dramatizirale su se religiozne legende i prikazanja s biblijskom tematikom. No, bilježe se i predstave sa svjetovnom tematikom.

Podatci iz prve polovice 18. stoljeća kažu kako su pitomci isusovačkog Kolegija u svom prostoru priređivali kazališne predstave koje su posjećivali crkveni dostojanstvenici i drugi odličnici. Freudenreichove *Graničare* kolegijaši su odigrali 9. veljače 1872., a među glumcima su bili Julije Kempf, Petar Marković, Tomo Maretić i drugi. U prvim godinama 20. stoljeća pri nadbiskupijskom orfanotoriju, sastavljenom od pitomaca, djelovalo je Katoličko omladinsko društvo Ibrišimović. Društvo je u dvorani Kolegija odigralo na drugi dan Božića 1923. godine uspjele predstavu *Garcia Moreno*. Idućih godina kolegijaši su bili iznimno aktivni u kulturnom i javnom životu Požege. Hrvatski katolički narodni savez 1925. godine priredio je u Požegi nekoliko manifestacija. Održan je sastanak kolegijaša i učenika pod vodstvom Ljubomira Marakovića i tada je izvedena lutkarska predstava, *Nazorova Crvenkapica*. To je prva zabilježena lutkarska predstava ikada izvedena u Požegi. U listopadu je osnovana kongregacija omladinaca. Te iste godine gimnazijska kongregacija u muzeju odigrala je predstavu *Onipa Dođi i idi za mnom*, a na Stjepanje požeški orlovi s posebnom dozvolom u Kolegiju su izveli igrokaz *Pastiri i kraljevi*. Igrokaz je tiskan puno kasnije, 1934. godine, u Zadruzi dobre štampe u Požegi. Predstava je polučila veliki uspjeh, a posebno su hvaljeni kostimi koje su amateri nosili sa slikom na kojoj biskup Strossmayer pokazuje đakovačku katedralu. U konviktu je 5. prosinca 1927. odigrana kazališna predstava *Postolar i vrug*. Često se isticalo kako je u konviktu

osim vjerskog života i učenja važno i razvijanje socijalnih vještina. Tako su se, osim sporta i glazbenog života, na inicijativu pitomaca organizirala svojevrsna druženja uz predstave. U Kolegiju je bila posebna prostorija namijenjena vježbanju glazbenih točaka i predstava te prostorija u kojoj je podignuta pozornica koja je služila za akademije, predstave, kućne zabave i druge svečanosti. Učenici gimnazije 17. prosinca 1926. godine, o 200. obljetnici škole, kako je zapisano u izvješću ravnatelja, odigrali su Molièreova *Škrtca*. Nakon predstave organizirana je zabava, a ples su otvorili ravnatelj i gimnazijska nastavnica Smilja Banović. Maturanti Gimnazije igrali su 14. prosinca 1929. Gogoljevu *Ženidbu*, a 26. siječnja 1930. godine gostovali su s predstavom u Pleternici. Na večeri u čast Petru Kočiću 17. svibnja 1930. godine gimnazijalci iz VI. i VII. razreda izveli su predstavu *Jazavac pred sudom*. Na tradicionalnoj učeničkoj zabavi, uz glazbene točke programa, učenici VI., VII. i VIII. razreda odigrali su predstavu *Pokondirena tikva* Jovana Sterije Popovića. U Vatrogasnom domu 1933. godine gimnazijalci su igrali Nušićevu jednočinku *Kirija*. Nakon toga je bio ples na kojemu je svirao đачki orkestar. Jurkovićeva aktovka *Što žena može* odigrana je 21. siječnja 1934. godine. Učenici VIII. razreda su u Vatrogasnom domu 25. siječnja 1941. održali zabavu, a prihod koji su zaradili išao je u njihovu putnu blagajnu, ali i u humanitarne svrhe, namijenjene mjesnom odboru Pomoći. Učenici su tada odigrali predstavu Josipa Eugena Tomića *Tutor*.

Osim aktivnog kazališnog života u školi i konviktu, učenici su nazočili i predstavama gostujućih kazališta. Tako je 28. travnja 1895. godine u Oglasnici Gimnazije zapisano: „Sutra popodne u pola 5 priredit će hrvatsko dramaturško društvo, koje sada boravi u Požezi, za školsku mladež predstavu i prikazat će komad *U znamenju križa*, koji je dramatisiran po glasovitom romanu Sienkiewicza *Quo vadis*. Tom je romanu, odnosno kazališnom komadu, uzvišena svrha da živo pokaže pobjedu kršćanstva nad poganstvom. S obzirom na tu uzvišenu ideju, očekuje se da će gimnazijski učenici u što većem broju prisustvovati toj predstavi. Ulaznina iznosi 20 novč. Ulaznice se mogu dobiti danas i sutra kod potpisanog kr. ravnateljstva.“ (Oglasnica, 1894./95.)

Iz oglasa od 20. rujna 1911. godine saznajemo: „Danas u 5 sati popodne priređuje u dvorani II. razreda društvo g. Gavrilovića đачku predstavu s pet točaka. Preporučuje se učenicima pohod ove predstave za koju je ulaznina pet filira.“ (Oglasnica, 1911./12.)

U svratištu Kod zlatnog janjeta 13. prosinca 1912. godine kazališno društvo Prosvjeta odigralo je đачku predstavu Eugena Kumičića *Nikola Zrinski*. Ulaznica je iznosila 40 forinti, a za siromašnije 30 forinti. U oglasu se još navodi kako prisustvovanje predstavi neće biti isprika za sutrašnje školske obveze. Odlazeći na predstave, koje je škola preporučila u vrijeme izvan nastave, obično navečer, učenici su se morali pridržavati pravila na koje ih je Kraljevsko ravnateljstvo Gimnazije upozoravalo Oglasnikom učenicima od IV. do VIII. razreda 1867. godine: „Danas poslije kazališne predsta-

ve imaju učenici odmah putem otići svaki svojoj kući. Ovo se učenicom, premda već disciplinarni zakon svako protivno postupanje strogo zabranjuje, ipak naročito ovom zgodom nalaže, da se tim sjegurnije prepriječi svaka nepodopština, koja bi mogla dobrom glasu ovoga zavoda i njegovih pitomaca biti na uštrb.“ (Oglasnica, 1867./68.)

Predstavu, kojoj nije zabilježen naslov, igrali su pripadnici njemačke vojske u Vatrogasnom domu u Požegi 12. studenog 1942. Tom prilikom ravnateljstvo Gimnazije putem profesorske Oglasnice obvezalo je djelatnike škole da prisustvuju izvedbi.

U ljetopisu Gimnazije zabilježeno je kako su nastavnici i učenici Gimnazije 27. siječnja 1945. prisustvovali priredbi oblasnog marionetskog (lutkarskog) kazališta sa sljedećim programom: *Gašo i čarobnjak*, *Svoremena Crvenkapica* i *Tajno oružje V1*.

Važan dokument vremena iz kojega se mogu crpiti zanimljivi podatci o društvenom i kazališnom životu Požege jesu dnevnički zapisi Franje Cirakija koji su vođeni od druge polovice 19. do početka 20. stoljeća. Pomoću Cirakijevih bilježaka možemo rekonstruirati duh vremena pa tako saznamo kako je požeško građanstvo rado i redovno posjećivalo kazališne predstave, a kazališne abonemane mogli su dobiti samo najugledniji građani. Bilo je to vrijeme kada su u Požegi redovito gostovala putujuća kazališna društva koja su u gradu uvijek ostajala jedno duže vrijeme i prikazivala nekoliko različitih predstava. Najčešće se spominje Čirićevo društvo, zatim Markovićevo: „Pohodio nas je ravnatelj putujućeg društva Marković, da s Valerijom dogovori glede čajne večeri, da ne kolidira s njegovim interesima. S njim je bio i Zvonko. Pripovijedao nam je, da je u njegovoj družini i Rudica Pany, pastorak Mice Badovinčeve, koji je ovdje u orfanotoriju (...) Uzeo abonement na 6 predstava za Valeriju kod ravnatelja Markovića.“ (Ciraki, 2004: 114) Ciraki je 23. siječnja 1903. zapisao kako su Valerija i Adrijan gledali predstavu *Velegradske pustolovine* u izvođenju Markovićeve kazališne družine. Predstava im se svidjela jer je družba dobro igrala, a komad je bio šaljiv i zabavan.

U Požegi je gostovalo Ljubljansko kazališno društvo. Ciraki je zabilježio kako se susreo s redateljem gospodinom Danilom zbog posudbe stolaca koji su trebali za gledatelje. Valerija, Cirakijeva supruga, bila je na predstavi čiji se naziv ne navodi, a predstava je bila dobra, ali slabo posjećena. Osim gostujućih kazališnih družina, 1907. godine Ciraki bilježi kako su požeški diletanti igrali predstavu *Zec te veselu igru K bielom konju*. No, nisu sve predstave bile dobro posjećene. Ciraki je 30. lipnja 1908. zapisao: „Dimićevom društvu ide zlo. Neki dan sam pošao s Valerijom i djecom, da gledjemo Ibsenove *Sablasti*. Predstava se nije mogla dati, jer nije bilo baš nikakove publike; možda desetak osoba.“ (Ciraki, 2004: 280) Nakon toga kazalištarci su ubrzo otišli iz Požege, a za oproštaj su odigrali *Prodanu nevjestu*. Kako je Ciraki obnašao dužnost gradonačelnika Požege, svi vlasnici kazališnih družina bili su s njim u kontaktu. Tako je 10. studenog 1910. zapisao: „Piri silni vjetar, da se sva kuća trese; uz to pada kiša. Unatoč tomu nevremenu, pošla je Valerija sa Adrijanom u kazalište. Prispjela družina R. Milinarića, koji nas je jučer obašao i Valeriju sklonuo, da

zajedno sa Ankom u pola uzme jednu predbrojku na 12 predstava za 20 Kr. Danas je prva predstava *Nervozni* od Sardoua. Vratili se oko 11 ure. Predstava je bila dosta dobro posjećena i komad dobro predstavljen.“ (Ciraki, 2004: 436)

Cijela obitelj Ciraki 19. studenog 1910. gledala je Molnarovu predstavu *Djavo*. Ciraki kaže kako je predstava bila izvanredno uspješna te je pogostio družinu s pivom. Nekoliko zapisa Franjo Ciraki posvetio je gostovanju iznimno popularne glumice Marije Ružičke Strozzi u Požegi. Glumica je sedam dana boravila u Požegi i igrala u predstavama *Zavičaj*, *Gospodja s kamelijama*, *Deboram* i *Graničari*. Odsjela je u Cirakijevoj kući, a domaćin joj je prepustio svoju sobu. Tom prilikom pjesnik i gradonačelnik zabilježio je: „Gdja markizica kod nas na objedu, koga je sjajna točka prekrasni puran. Ugodno čavrljali oko stola do 4 ½ ure. Oko 7. ure došao ravnatelj Marković sa g. Rusovićem, članom biogradske pozornice. (...) Rusović je elegantan čovjek i mora da je rutinirani glumac. Njegova supruga je neznatna pojava, ali Valerija tvrdi da dobro igra.“ (Ciraki, 2004: 117) Probe predstava, kako piše Ciraki, išle su dobro unatoč tome što je nekoliko glumaca iznevjerilo, a među njima i naš Požežanin Pany. Za vrijeme boravka u Požegi Marija Ružička Strozzi posjetila je u pratnji Valerije Ciraki velikog župana koji je uzvratio posjet, no glumicu nije zatekao u kući domaćina jer je bila na probi. Predstave u kojima je glumila ugledna gošća gledali su članovi obitelji Ciraki, Valerija, Anka i Adrijan, a sam Ciraki narušenog zdravlja ih je propustio, no komentirao je kako je Marguerite jedna od najsajajnijih uloga gdje Ružičke Strozzi. Nadalje Ciraki bilježi: „Danas daju Mosenthalovu *Deborah*. Gdja Strozzi prisustvuje marljivo pokusom. Popodne je imala nepriliku, da si je na pozornici malo nogom šklecnula, pa je morala nekoliko ura u svojoj sobi na divanu počivati. Posle predstave bila je na večeri kod ravnatelja Markovića, od kada se je oko treće ure u zoru vratila.“ (Ciraki, 2004: 117)

Graničari su bili na repertoaru 4. veljače 1906., a Ciraki je komentirao kako je predstava prikazana u skandaloznoj novosadskoj preradi te je teško prepoznati originalni tekst. Gluma je bila loša, predstava slabo posjećena, a gđa Strozzi je dobila dvije košare cvijeća. Dan nakon predstave ugledna gošća je otputovala, a ravnatelj Marković došao se s njom oprostiti u dom Cirakijevih. Ciraki, uz sve poštovanje prema uglednoj gošći, veselio se njezinu odlasku jer se konačno mogao vratiti u svoju sobu. Još jedna glumica i njezino gostovanje u Požegi našlo je mjesto u Cirakijevim bilješkama. Ljerka pl. Šram gostovala je u Požegi 27. i 28. svibnja 1907. godine u predstavama *Gospođa Walewska* i veseloj igri *Nelly Rosier*. Vijest o gostovanju gdje Šram u Čirićevom kazališnom društvu u kuću Ciraki donijela je Valerija te se Franjo pribojavao kako će joj Valerija ponuditi gostoprimstvo. Ciraki je kupio karte za predstavu, no išle su je gledati Valerija i Anka. U *Glasniku županije požeške* zabilježeno je: „Ljerka pl. Šram prikazala je naslovnu ulogu s poznatom svojom vještinom, podavši sliku patriotske Poljakinje Walewske, koja u korist domovine žrtvuje svoju čast, a naslovnu ulogu u veseloj igri *Nelly Rosier* Šramova je također odigrala s vanrednim

uspjehom. O ostalim glumcima u ovim dvjema predstavama piše da su bili na potpuno zadovoljstvo, da im se mora svako priznanje izreći.“ (Heli, 2019: 397) Osim navedenih, Ciraki u dnevničkim bilješkama nabraja ostale predstave koje su gledali članovi obitelji: *Hamlet*, *Hasanaginica*, *Jedan general Napoleonov*, *Janko i Matko* (*Hans und Grete*), *Mulryeva oporuka*, *Na posielu*, *Revizor*, *Velegradske pustolovine* te *Humperdin-kova kazališna predstava*. Uglavnom su predstave davala putujuća kazališna društva unatoč tomu što je u Požegi od 1885. postojalo Narodno dobrovoljačko kazalište kao slijednik Dobrovoljačkog kazališnog društva. O tom kazalištu gotovo ništa nije sačuvano. Kazališne družine uglavnom su predstave davale u dvorani hotela K zlatnom janjetu te Rothovoj gostionici. Najpopularnije je bilo Ćirićevo kazališno društvo, a za samog Ćirića u članku iz *Glasnika* od 7. prosinca 1904. zapisano je kako je on bio najbolji ravnatelj putujućeg glumačkog društva, proputovao je svu Hrvatsku, Slavoniju, Bosnu i Hercegovinu, a te godine u Varaždinu je proslavio 15. godišnjicu ravnateljstva i 25. godišnjicu glumačkog rada pa se i Požega pridružila čestitkama. U *Glasniku* br. 39 od 29. studenog 1892. godine kritičar daje pozitivne ocjene predstavama Ćirićevog kazalište te ih preporučuje „jer u našoj skromnoj Požegi nećemo opet imati dugo prilike vidjeti liepih predstava“ (Mažuran, 1976: 497). U *Glasniku županije požeške* zabilježena su gostovanja i drugih kazališnih družina: Lazićevo kazališno društvo, Društvo Đoke K. Protića, zatim Društva I. A. Markovića, Pešića, Stojkovića, F. Ž. Iličića. Gostovalo je u Požegi i Hrvatsko dramatsko društvo iz Varaždina, Osječko kazališno društvo te Ljubljansko gradsko kazalište. Hrvatsko narodno kazalište iz Zagreba 1911. gostovalo je u Požegi s 12 predstava, a iste godine gostuje Hrvatsko narodno kazalište iz Osijeka čije su se predstave igrale osam dana. Godine 1924. gostovalo je Subotičko kazalište, a 1932. Narodno povlašteno kazalište.

I kao zaključak, iz svega navedenog razvidno je kako je kazališni život u Požegi, počevši od prve predstave izvedene 1715. godine, imao svoj kontinuitet. Tradicija je iznimno duga, kazališni duh njegovao se kod gimnazijalaca kao budućih intelektualaca i nositelja napretka. Isto tako neobično je važan i građanski sloj, o čijim kulturnim navikama i sklonostima kazalištu svjedočimo iz pera Franje pl. Cirakija. Ta bogata kazališna popudbina zasigurno je postavila temelje za osnivanje prvog profesionalnog kazališta u Požegi.

Literatura:

1. (1891–1905). *Glasnik županije Požeške: list za pouku, gospodarstvo, društveni i javni život*, I – XV. Požega: Tisak Lavoslava Kleina (Digitalizirana građa Gradskog muzeja u Požegi).
2. (1935), *Požeška kolegija – Spomenica o stogodišnjici 1835 – 1935*. Kuntarić Đuro (ur.) Slavonska Požega: Grafika, vlasnik Antun Krutnaker.
3. (2020), *Gimnazija Požega 1699. – 2019. Spomenica prigodom 320. obljetnice škole*. Zagreb: MediaPrint – Tiskara Hrastić.

4. Ciraki, Franjo pl. (2004), *Bilježke 11. rujna 1903. – 7. veljače 1912. Zapisci 1847. – 1867.* Požega: Društvo hrvatskih književnika, Ogranak slavonsko-baranjsko-srijemski.
5. Heli, Rudolf (2019), *Požega kroz povijest.* Osijek: Akademija za umjetnost i kulturu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Klinika Kreativnosti.
6. Matić, Tomo (1970), *Iz hrvatske književne baštine.* Zagreb, Slavonska Požega: Matrica hrvatska.
7. Potrebić, Filip (1994), *Tri stoljeća požeške Gimnazije.* Jastrebarsko: Naklada Slap.
8. Petković, Antun (1976), *Kazalište.* U: I. Mažuran (ur.), *Požega 1227. – 1977.* Zagreb: Grafički zavod Hrvatske, str. 495-499.

Arhivska građa Državnog arhiva u Požegi:

1. Liber secundus historiae regii majoris Gymnasii Posegani, Inv. br. 35/145.
2. Ljetopis Kraljevske niže Gimnazije požeške, Inv. br. 35/146.
3. Ljetopis Državne gimnazije u Požegi, Inv. br. 35/147.
4. Oglasnica za školsku godinu 1894./95.
5. Oglasnica za školsku godinu 1911./12.
6. Oglasnica za školsku godinu 1867./68.

Arhivska građa Gimnazije Požega:

1. Izvješće Kraljevske velike Gimnazije u Požegi za šk. god. 1882./83. Zagreb: Tiskara Narodnih novina.
2. Izvješće Kraljevske velike Gimnazije u Požegi za šk. god. 1902./03. Požega: Brzotisak Lavoslava Kleina.
3. Izvješće Kraljevske velike Gimnazije u Požegi za šk. god. 1905./06. Požega: Tisak Lavoslava Kleina.
4. Izvješće Kraljevske velike Gimnazije u Požegi za šk. god. 1906./07. Požega: Tisak Lavoslava Kleina.
5. Izvješće Kraljevske velike Gimnazije u Požegi za šk. god. 1908./09. Požega: Tisak Lavoslava Kleina.
6. Izvješće Kraljevske velike Gimnazije u Požegi za šk. god. 1918./19. Zagreb: Kraljevska zemaljska tiskara.
7. Izvještaj Državne realne gimnazije u Požegi za šk. god. 1929.–1930. Slavonska Požega: Štamparija Dragutina Rališa.
8. Izvještaj Državne realne gimnazije u Požegi za šk. god. 1930.–1931. Slavonska Požega: Štamparija Dragutina Rališa.
9. Izvještaj Državne realne gimnazije u Požegi za šk. god. 1934.–1935. Slavonska Požega: Štamparija Dragutina Rališa.
10. Izvještaj Državne realne gimnazije u Požegi za šk. god. 1937.–1938. Slavonska Požega: Štamparija Dragutina Rališa.

11. Izvještaj Državne realne gimnazije u Požegi za šk. god. 1939.–1940. Slavonska Požega: Štamparija Dragutina Rališa.
12. Izvještaj Državne realne gimnazije u Požegi za šk. god. 1941.–1942., 1942.–1943. 1943.–1944. Slavonska Požega: Štamparija Dragutina Rališa.

The Stage Lights of Požega

Summary

In Požega, a town rich in cultural history, the theatre lights were lit long ago. The beginnings of theatrical art in the “Athens of Slavonia” date to 1715. That year, students and professors from the Požega Gymnasium performed a play in the Jesuit monastery courtyard. According to Toma Matić, the gymnasium theatre’s repertoire from 1729 to 1772 included 58 plays. There is little information about Požega’s theatrical life until the first half of the 19th century. In 1879, the Volunteer Theater Society began its activities. At the end of the 19th and beginning of the 20th century, travelling theatres visited Požega. Notable visitors included Marija Ružička Strozzi and Ljerka Šram. The period of theatrical activity in Požega during the late 19th and early 20th centuries (repertoire, actors, guest performances, stage) will be researched using contemporary newspapers, gymnasium bulletins, and Franjo Ciraki’s diary entries.

Keywords: Volunteer Theater Society, theatrical activity in the first half of the 19th century and the beginning of the 20th century, gymnasium bulletins

Dr. sc. Vesna Vlašić, samostalni istraživač
Frana Supila 15, 34 000 Požega
vesna.vlasic14@gmail.com